

2007-02-05

$$\mathcal{F}_c(f)(\xi) = \int_0^{\infty} f(x) \cos x \xi \, dx$$

$$\mathcal{F}_s(f)(\xi) = \int_0^{\infty} f(x) \sin x \xi \, dx$$

$$\begin{aligned} \mathcal{F}_c(f')(\xi) &= \int_0^{\infty} f'(x) \cos x \xi \, dx = - \int_0^{\infty} f(x) (\cos(x\xi))' \, dx - f(0) \cos 0 = \\ &= \xi \mathcal{F}_s(f)(\xi) - f(0) \end{aligned}$$

$$\mathcal{F}_s(f')(\xi) = \int_0^{\infty} f'(x) \sin x \xi \, dx = - \int_0^{\infty} f(x) (\sin(x\xi))' \, dx = - \xi \mathcal{F}_c(f)(\xi)$$

Vilken Fouriertransformation ska man använda när man löser differentialekvationer på halvaxeln?

1. Beteende i ∞ :

Om den sökta funktionen avtar snabbt $\Rightarrow$ Fourier.

Om inte: Laplace.

2. Randvillkor i noll:

Om $f(0) = 0$: sinus.

Om $f'(0) = 0$: cosinus.

Diracs δ -'funktion'.

Approximation: <fig1>

$$\delta(t) = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \omega_{\varepsilon}(t)$$

"lim" betyder att:

$$\int_{-\infty}^{\infty} \delta(t) \varphi(t) \, dt = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \int_{-\infty}^{\infty} \omega_{\varepsilon}(t) \varphi(t) \, dt = \varphi(0)$$

för glatta funktioner φ .

Fouriertransformationen av δ ?

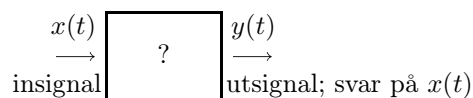
$$\hat{\delta}(\xi) = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \hat{\omega}_{\varepsilon}(\xi) = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \frac{1}{2\varepsilon} \hat{\chi}_{\varepsilon}(\xi) = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \frac{2 \sin(\varepsilon \xi)}{2 \varepsilon \xi} = 1$$

Faltning med δ . $f * \delta = ?$

$$\mathcal{F}(f * \delta)(\xi) = \hat{f}(\xi) \cdot \underbrace{\hat{\delta}(\xi)}_{=1} = \hat{f}(\xi)$$

$$\Rightarrow f * \delta = f$$

Signal- och system-analys

DEFINITIONER:

$$x(t) \xrightarrow{S} y(t)$$

1. Systemet S kallas linjärt om $\alpha x_1(t) + \beta x_2(t) \longrightarrow \alpha S(x_1(t)) + \beta S(x_2(t))$
2. Systemet S kallas tidsinvarieant om $x(t - T) \xrightarrow{S} y(t - T)$ för alla T . Systemets egenskaper ändras inte med tiden.

Impulssvar: Svaret på insignalen $\delta(t)$.

$$\delta(t) \xrightarrow{S} h(t) = \text{impulssvaret}$$

SATS: $S: x(t) \mapsto x(t) * h(t) = y(t)$.

$S: e^{i\omega t} \mapsto \hat{h}(\omega) e^{i\omega t} = H(\omega) e^{i\omega t}$. Om $\hat{h}$ är reell: $\cos \omega t \rightarrow \hat{h}(\omega) \cos \omega t$.

Faltning med δ :

$$\begin{aligned} x(t) &= x(t) * \delta(t) = \int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) \delta(t - \tau) d\tau \\ y(t) &= S(x(t)) = S\left(\int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) \delta(t - \tau) d\tau\right) = \\ &\stackrel{\text{linjärt}}{=} \int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) S(\delta(t - \tau)) d\tau = \\ &= \int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) h(t - \tau) d\tau = x * h \end{aligned}$$

Svaret på en periodisk signal. $x(t) = e^{i\omega t}$.

$$\begin{aligned} y(t) &= e^{i\omega t} * h(t) = h * e^{i\omega t} = \int_{-\infty}^{\infty} h(\tau) e^{i\omega(t-\tau)} d\tau = \\ &= e^{i\omega t} \int_{-\infty}^{\infty} h(\tau) e^{-i\omega\tau} d\tau = e^{i\omega t} \hat{h}(\omega) \end{aligned}$$

Tolkning av $\hat{h}$. $\hat{h}(\omega) = |\hat{h}(\omega)| \cdot e^{i\varphi(\omega)}$. $e^{i\omega t} \mapsto |\hat{h}(\omega)| \cdot e^{i\omega t + i\varphi(\omega)}$ där $|\hat{h}(\omega)|$ kallas amplitudfunktionen. $\varphi(\omega)$ kallas fasfunktionen.

$$y(t) = h(t) * x(t)$$

$$\hat{y}(\omega) = \hat{h}(\omega) \cdot \hat{x}(\omega)$$

Antag att vi gjorde ett experiment: $x_0(t) \mapsto y_0(t)$.

$$\hat{y}_0(\omega) = \hat{h}(\omega) \cdot \hat{x}_0(\omega)$$

$$\implies \hat{h}(\omega) = \frac{\hat{y}_0(\omega)}{\hat{x}_0(\omega)}$$

Så har man $\hat{h}(\omega)$ och då kan man beräkna $y(t)$ för en godtycklig $x(t)$.

DEFINITION: S kallas kausalt om $y(t)$ endast beror på värdet på insignalen i tiden $\tau \leq t$.

SATS: Systemet är kausalt $\iff h(t) = 0$ för negativa t . (Bevisa själv.)

DEFINITION: Stabil: Om svaret på en begränsad signal $x(t)$ är begränsad.

SATS: Systemet är stabilt $\iff$

$$\int_{-\infty}^{\infty} |h(t)| dt \text{ konvergerar}$$

(impulssvaret $\in L^1$).

Fouriertransformation i praktiken (Diskret Fouriertransform.)

$$\hat{f}(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} f(t) e^{-i\omega t} dt$$

1. Vi betraktar f på något ändligt intervall $(0, \Omega)$. Ersätter integral med

$$\hat{f}(\omega) \approx \int_0^{\Omega} f(t) e^{-i\omega t} dt$$

2. Ersätter integralen med en summa. Vi tar N och delar $(0, \Omega)$ i N delintervall:

$$t_n = \frac{\Omega}{N} \cdot n$$

$$\hat{f}(\omega) \approx \sum_{n=0}^{N-1} f(t_n) e^{-i\omega t_n} \cdot \frac{\Omega}{N} = \sum_{n=0}^{N-1} f(t_n) \cdot e^{-i\omega \frac{\Omega n}{N}} \cdot \frac{\Omega}{N}$$

$f(t_n) = a_n, n = 0, 1, \dots, N - 1$.

$$\sum_{n=0}^{N-1} a_n e^{-i\omega \frac{\Omega n}{N}} = \hat{a}(\omega)$$

kallas diskret Fouriertransformation av den ändliga följderna a_n .

$\omega_m = \frac{2\pi m}{\Omega}, m = 0, 1, \dots, N - 1$.

$$\sum_{n=0}^{N-1} a_n e^{-i \frac{2\pi m n}{N}} = \hat{a}_m$$

Inversionsformel för DFT.

$k: 0 \leq k \leq N - 1$. Multiplicera med $e^{i \cdot 2\pi m k / N}$.

$$\sum_{n=0}^{N-1} a_n e^{i \cdot 2\pi m (k-n) / N} = \hat{a}_m e^{i \cdot 2\pi m k / N}, \quad m = 0, \dots, N - 1$$

$$\sum_{n=0}^{N-1} a_n \sum_{m=0}^{N-1} e^{i \cdot 2\pi m (k-n) / N} = \sum_{m=0}^{N-1} \hat{a}_m e^{i \cdot 2\pi m k / N}$$

Ur summaformeln för geometriska serier:

$$\sum_{m=0}^{N-1} e^{i \pi m (k-n) / N} = \begin{cases} 0, & \text{om } k \neq n \\ N, & \text{om } k = n \end{cases}$$

Endast termen med $n = k$ överlever.

$$N a_k = \sum_{m=0}^{N-1} \hat{a}_m e^{imk \cdot 2\pi/N}$$

$$a_k = \frac{1}{N} \sum_{m=0}^{N-1} \hat{a}_m e^{imk \cdot 2\pi/N}$$

Antalet operationer vid beräkningar av DFT: för varje m behöver vi N multiplikationer och N additioner. Tillsammans: $N \cdot N$ multiplikationer och $N \cdot N$ additioner.

FFT: gruppering av termer. $N = 2^l$. Antalet operationer: $N \ln N$.

16

$$x(t) = \frac{1}{1+t^2} \quad \longrightarrow \quad y(t) = \frac{t}{(4+t^2)^2} = -\frac{1}{2} \left(\frac{1}{4+t^2} \right)'$$

$$\hat{y}(\omega) = \hat{h}(\omega) \hat{x}(\omega)$$

$$\hat{x}(\omega) = \pi \cdot e^{-|\omega|}$$

$$\hat{y}(\omega) = ?$$

$$\frac{1}{2^2+t^2} \xrightarrow{\mathcal{F}} \frac{\pi}{2} e^{-2|\omega|}$$

$$\left(\frac{1}{4+t^2} \right)' \xrightarrow{\mathcal{F}} i\omega \frac{\pi}{2} \cdot e^{-2|\omega|}$$

$$\frac{t}{(4+t^2)^2} \xrightarrow{\mathcal{F}} -i\omega \frac{\pi e^{-2|\omega|}}{4} = \hat{y}(\omega)$$

$$\hat{h}(\omega) = \frac{\hat{y}(\omega)}{\hat{x}(\omega)} = \frac{-i\omega \pi e^{-2|\omega|} \cdot \frac{1}{4}}{\pi e^{-|\omega|}} = -\frac{i\omega e^{-|\omega|}}{4}$$

$$e^{-|\omega|} \xleftarrow{\mathcal{F}} \frac{1}{\pi} \cdot \frac{1}{1+t^2}$$

$$i\omega e^{-|\omega|} \xleftarrow{\mathcal{F}} \frac{1}{\pi} \left(\frac{1}{1+t^2} \right)' = -\frac{2}{\pi} \cdot \frac{t}{(1+t^2)^2}$$

$$h(t) = \frac{1}{2\pi} \cdot \frac{t}{(1+t^2)^2}$$

$$S(\cos \omega t) = ?$$

$$\cos \omega t = \frac{1}{2} (e^{i\omega t} + e^{-i\omega t})$$

$$\begin{aligned} S(\cos \omega t) &= \frac{1}{2} (S(e^{i\omega t}) + S(e^{-i\omega t})) = \frac{1}{2} [\hat{h}(\omega) e^{i\omega t} + \hat{h}(-\omega) e^{-i\omega t}] = \\ &= \frac{1}{2} \left[\frac{-i\omega e^{-|\omega|}}{4} \cdot e^{i\omega t} + \frac{i\omega e^{-|\omega|}}{4} \cdot e^{-i\omega t} \right] = \frac{1}{4} \omega e^{-|\omega|} \frac{e^{i\omega t} - e^{-i\omega t}}{2i} = \frac{1}{4} \omega e^{-|\omega|} \sin \omega t \end{aligned}$$

Uppgift 17

$$h(t) = e^{-4t^2}$$

$y(t)$ är svaret på signalen e^{-t^2} . Hitta

$$\begin{aligned} & \int_{-\infty}^{\infty} e^{it} h(t) y(t) dt \\ & \int_{-\infty}^{\infty} e^{it} h(t) y(t) dt = \mathcal{F}[h y] [-1] = \frac{1}{2\pi} [\hat{h} * \hat{y}] (-1) \\ & \hat{h}(\omega) = (e^{-4t^2})^\wedge = [\text{rad } 9, a = 8] = \left(\frac{2\pi}{8}\right)^{\frac{1}{2}} e^{-\omega^2/16} \\ & \hat{y}(\omega) = \hat{h}(\omega) \cdot \hat{x}(\omega) = [a = 2] = \hat{h}(\omega) \cdot e^{-\omega^2/4} \sqrt{\frac{2\pi}{2}} \\ & \hat{y}(\omega) = \frac{2\pi}{4} e^{-\frac{\omega^2}{16} - \frac{\omega^2}{4}} = \frac{2\pi}{4} e^{-\frac{5}{16}\omega^2} \\ & \frac{1}{2\pi} \int \hat{h}(s) \hat{y}(\omega - s) ds \quad \text{för } \omega = -1 \\ & = C \int e^{-s^2/16} \cdot e^{-(-1-s)^2 \cdot 5/16} ds = C \int \exp\left[-\frac{6s^2 + 10s + 5}{16}\right] ds = \\ & = C \int \exp\left[-\frac{6\left(s + \frac{5}{6}\right)^2 + 5 - \frac{25}{36}}{16}\right] ds = \left[s + \frac{5}{6} = u\right] = \\ & = C \int_{-\infty}^{\infty} e^{-6u^2/16} du \end{aligned}$$

Uppgift 18

Insignal $x(t)$, utsignal $y(t)$:

$$\begin{cases} x(t) = \frac{1}{4+t^2} \\ y(t) = e^{-2t^2} \end{cases}$$

Impulståg $u(t)$:

$$u(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} (2\delta(t-2n) - \delta(t-2n-1))$$

(fig2).

Steg ett: utveckla $u(t)$ i Fourierserie.

$$u(t) = \sum u_n e^{in\pi t}$$

$$u_n = \frac{1}{2} \int_{-\frac{1}{2}}^{\frac{3}{2}} u(t) e^{-in\pi t} dt$$

Steg två: hitta $\hat{h}(\omega) = \hat{y}/\hat{x}$.

Steg tre: $(Su)(t) = \sum u_n S(e^{in\pi t}) = \sum u_n \hat{h}(n\pi t) e^{in\pi t}$.